

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 16. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska peti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 190.

V Ljubljani v soboto, 22. avgusta 1885.

Tečaj II.

Italijanske bolečine.

Nimamo v mislih dozdevne boleti, izvirajoče iz nenasitenega poželjenja onih sanguinikov, iz kojih je sestavljena italijanska irredenta. Njene fraze so nedolžne in neskodljive, dokler odmeva ne najdejo v rimskem Kvirinalu ter podpore ne dobé pri parlamentni večini na Monte Citorio. In da se to ne bode zgodilo tako kmalu, za to so nam porok prijateljstvo med vladujočima dinastijama, zdrava razsodnost italijanskega naroda in — zvesti branitelj avstrijskih mejnikov, cesarska armada!

Sanjarije „neodrešene“ Italije tedaj sigurno veliko preglavice ne delajo italijanskim državljanom. Tem bolj pa jih nadlegujejo zapreke, katere je neposredno povzročila sudanska politika Depretisove vlade.

Znano je, da so Italijani od svojih rimskih sorodnikov in prednikov podedovali jedno znamenito lastnost, izredno ekspanzivno silo. Junaška hrabrost, koja je nekdaž dičila starorimskega osvoboditelja, je pač deloma otemnela tekom stoletij, toda razpenjavost prožnega italijanskega življa obdržala se je tudi v tožni dobi najglobokejšega propada, ter se razodeva celó v prostem seljaku, naseljenim na jezikovnih mejah italijanske narodnosti. Želja tedaj, razširjati lastno ozemlje, ukoreninjena je v narodu, in toliko srečnih uspehov priborilo si je mlado kraljestvo italijansko navzlic vojaškim nezgodam, da je nazadnje skoro naravno, da italijanskim sosedom sedanji obseg njih države nikakor ne zadostuje. Ali baš v tem oziru so ozke meje potegnene italijanskemu hrepenenju. Avstrijski orel čuva Trento in Trst, na južnih obalah Sredozemskega morja pak sta Francoz in Anglež

najlepše pokrajine uže podvrgla svojemu vplivu. Srpo so tedaj gledali Italijani, ko so francoski polkovi posedli Tunezijo, tudi to jim nikakor ni bilo po volji, da je Gladstone deželo faraonov tako brezobzirno potlačil v vedno lakomno angleško malho. Sploh se je polastila neka splošna in nalezljiva bolezen našega veka: naselbinska politika je zmotila in zapeljala celó najhladnokrvnejše diplomate. Nad Afriko planejo, kakor so pred 380 leti španjski „conquistadores“ planili na novi svet, vsi vneti za to, da svoje države obogaté z nekolikimi porcijami „črne zemljine“. Ali se je potem temu čuditi, da se je ista vročinska bolezen na zadnje lotila tudi Italijanov ter jih omamila tako, da so naposled tudi oni oborožili svojo ekspedicijo, češ, pri veliki afrikanski dirki moramo tudi mi se potezati za kako primerno darilo! In ker se je po tej poti pozornost nemirnih elementov odvracala s severne meje na daljne bregove vzhodne Afrike, zadovoljni so bili z naselbinsko politiko Depretisovega kabineta tudi oni krogi, katerim je irredentovsko rovanje od nekdaž silno presedalo.

Toda afrikanska ekspedicija se je italijanskemu kraljestvu še veliko bolj ponesrečila, nego Angležem podjetje proti Kartumu. Kako veselje je zavladalo na Italijanskem, ko je poveljnik Salletta svoje „bersagliere“ bil izkrcal na obrežji Rudečega morja! Laška trobojnica vihrala je v Masavi, petelinova pera so se ponašala po Zeili in Hararu, in lehkoživim optimistom italijanskim se je uže sanjalo o velikem kolonijskem posestvu, katero bode kmalu tekrovati moglo z angleškimi in francoskimi naselbinami. Sedaj pak se kaže, da Italija od vseh svojih naporov drugega ne bode imela, nego — veliko izgubo v denarji in pogin najboljših svojih vojakov!

Kajti tedaj, ko sta Depretis in Mancini svet iznenadila s to ekspedicijo, zgodilo se je to vsled pogajanja z Gladstonovim kabinetom, katero je baš takrat v skripcih bilo vsled Kartuma. Pravega dogovora sicer se ni bilo, vendar pa so državniki v Kvirinalu bili uverjeni, da bodo italijanski lovci sodelovali pri sudanski vojski ter da bode Anglež v zahvalo svojim zaveznikom dovolil, osvojiti si ozemlje med Habešom in Rudečim morjem. Ta opravičena nada jih je zapeljala, da so svoje bataljone poslali v smrtonosno podnebje najvročejših, a ob jednem najpustejših krajev znanega sveta. Prav mogoče je tudi, da bi Gladstone v istini za pomoč bil potrkal pri najmlajši evropski velevlasti, katera je komaj čakala na njegov poziv. Ali Gladstonov pad uničil je vse to upanje! Toristični nasledniki njegovi so povsem drugega mnenja. Salisbury skuša zopet približati se drugim kabinetom, in v ta namen mu zveza z Italijo baš ne ugaja. Rajše se bode pobotal s turškim sultanom ter z njegovo podporo uredil sudanski kaos; tudi iz obzirnosti nasproti Francozom se ne bode dvorljivega kazal italijanski politiki, katera ima ravno v teh vprašanjih čisto drugačen smoter nego francoska. In še več, baš te dni se je čitalo po listih, da se je angleški polkovnik Chermiside odposlal v Abesinijo, z habeškim „negusom“ pobotat se za skupno delovanje proti sudanskim upornikom. Tu se pa ne sme pozabiti, da ravno Abesinija brani Italijanom, iz žarečega peska ozke pomorske planote prodirati proti zahodu v notranje afrikanske pokrajine.

Vidi se tedaj, da so Italijani čisto na cedilu ostali s svojo afrikansko politiko: Nejevolja med njimi raste z dne do dne, in poročila o ubogih vojaci, katere tropično solnce neusmiljeno mori

Listek.

Moji sorodniki.

(Spomini. Spisal —zd.)

(Dalje.)

Mesec dnij pozneje je v vrtu železniške restavracije Z . . . ške igrala godba vojaška. Vse je bilo natlačeno z gosti. Živa govorica in glasen smeh vabila sta mimo gredoče v senco kostanjev na vrč piva.

Tudi jaz sem sedel v tej gnječi, gledal to živo gibanje, te srečne, vesele obraze.

Solnce je padlo v zaton, plinova luč je je namestila. Še sem sedel na svojem starem mestu, naslanjaje si glavo v dlani in z grozo premišljeval svojo prihodnost. Položil mi je nekdo roko na ramo, rekoč: „Danijel!“

Ozrl sem se. Za mano stal je gospod tuj, čisto tuj. Bil je star mož to in siva brada mu je pokrivala gornjo polovico prs. Čelo njegovo je bilo nabrano v goste in globoke gube; ves obraz pa mu je pokrivala bledoba mrtvaško neprijetna. Le oko starčeve je živo gorelo pod gostimi obrvmi,

ter pričalo, da možu niso leta obelila las in brade, da mu ni starost nagubala čela in s tako mrtvaško neprijetno bledobo obsenčila obraza.

„Vi me poznate menda?“ vprašal sem tujca.

„Kdo bi vas ne poznal! Le ozrite se okolo sebe in pokažite mi enega, ki bi si vam jednako skrival obraz v roki. Opazoval sem vas nekaj časa in mislil si: Tam-le sedi Danijel, nesrečni Danijel; stopi k njemu; saj si sorodnik njegov, njegov strijc“

Zasmijal sem se, kar mi je grlo dalo, zaničljivo ponavljaše tujčeve besede: sorodnik, strijc, ter obrnil hrbt sorodniku, strijcu.

„Ta smeh, ta smeh!“ hitel je stavec. „Vse mi je povedal ta smeh!“

„Preveč je nepotrebnih prič,“ dejal je potem. „Idiva!“

In v resnici je mnogo oči gledalo na naju, ki sva se menda preglasna zdela gostom sosedom.

Nehote šel sem za tujcem, ki se mi je ime noval strijca.

Pred restavracijo potegnil me je s saboj v voz, ki naju je odpeljal v njegovo stanovanje. Tu

me je potisnil molče na divan; sam pa je odšel in vrnivši se dejal ostro: „Pijače sem nama naročil. Pila ga bodeva in plačala tudi, pošteno plačala, akoravno se klativa po svetu!“

In obraz se mu je napolnil s krvjo, tudi gube so se nekako pogubile raz čela; le brada, siva brada ta je ostala.

In res sva pila dolgo v noč.

Pri polnih kupah drage pijače pa, katero je stavec pridno vlival v sè, povedal mi je zgodovino svojega življenja.

„Sorodnikov drugih, kot vas, bratov in sester vaših nimam.“ Tako je pričel.

„Blizu trideset sem uže na tujem; zato trdijo nekateri, da se klatim po svetu. A jaz imam denar, sila denarja; vi vidite tedaj, da ni resnica to.“

Pred tridesetimi bil sem oskrbnik N . . . ške graščine.

Uže takrat se nisem menil mnogo za dom in resnico vam povem, če rečem, da ne vem, kdaj sta mi umrla oče in brat.

Roditelj moj bil je oster mož, hudi jezi podvržen. Zato sem rajši služil tujcu, kot očetu, ki

v samotni Masavi, dražijo narodni čut proti državnikom, kateri so nasvetovali to ekspedicijo. Po našem mnenju ne bode Italijanom drugega kazalo, nego nekega lepega dne pobrati kopita ter ostaviti osvojene pozicije na Rudečem morji. Nekoliko tisoč bersaglierijev, kateri so svoj grob bili našli na masavskem obrežju in kakih 20 milijonov lir denarne izgube — to bode zaključek računskega sklepa pri italijanskem sosedu. Vprašanje je le, kake posledice bode ta nezgoda imela na notranjo politiko in na usodo Depretisovega ministertva, katero se je prenačljeno udalo nagonu one razpenjavosti, ki je tako karakteristična za mlado italijansko kraljestvo in njegovo moderno povestnico.

Hrvatska opozicija.

V Zagrebu, 19. avgusta.

Opozicija v Ogerski, piše „Agrar Zeitung“ z dne 19. t. m., se od one v Hrvatski razločuje bistveno v tem, da prvo vodijo stvarni in slednji skoro izključljivo osebni nagibi. Gospodje od opozicije naj nam te hude besede ne vzemo v zlo — če tudi na zunaj temu oporekajo, v srci morajo priznati, da je naša trditev prava. Osebna opozicija pa ima v posledico, da opozicijske stranke pri nas niso to, kar bi po pravici biti morale: javna kontrola vseh vladnih činov, katera, kakor nanese, vlado graja ali jej daje absolutorij, marveč četa nasprotnikov, kateri ob vseh odnošajih pobijajo vse, kar vlada načini ali opusti, brezozirno, bi li ona, opozicija namreč, delala drugače, če bi slučajno imela v rokah državno krmilo. Mi smemo ta „slučaj“ tem bolj slikati na steno, ker je pač v istini večina gospodov, kateri so danes generalni štab nezavisne narodne stranke, pred ne dolgo časa odločilno vplivala na vladne čine. A se vé da, tedaj ni bila še častiti gospodi nagodba trn v peti; tedaj so imeli moč, spremeniti tiskovni zakon, o katerem piše danes jeremijade, a niso storili tega, ker so bili tudi tega mnenja, da je naše javno mnenje preveč nagneno k temu, da predere meje svobode ter zabrede v razbrzdanost; tedaj so tudi oni na razvoj volitev vplivali z zakonitim in društvenim vplivom, ne da bi bili v tem našli ono kvarenje javnega mnenja, o katerem se danes pritožujejo; tedaj so, z jedno besedo rečeno, storili marsikaj, kar prištevajo zdanji vladi in njeni prednici v smrtni greh. To so skozi in skozi momenti, kateri se opozicijskim strankam v Ogerski ne morejo lahko predbacivati. Ni dvojbe, tudi tam so politiki in listi, kateri so zdanjemu kabinetnemu načelniku osebni nasprotniki; tudi on pač ne more vsem prav storiti. A sme se drzno trditi, da se niti politiki niti listi v Ogerski ne zmotijo, ne spozabijo tako daleč, kar se pri nas žal, skoro vsak dan dogaja.

me ni znal ali pa ni hotel ljubiti. Moj stareji brat, vaš oče, oženil se je uže takrat, ko sem jaz še studiral.

Poletje je bilo, gospôda je stanovala v gradu, prvič, kar sem bil jaz graščini oskrbnik. Stari gospod baron siv, bolehen, s svojo petindvajsetletno gospo.

Tak zakon navadno prinaša slabe sadove! Stara kri, mlada kri; to ni prida, prijatelj! Govorilo se je, da baronovka rada ribari v družbi mladega oskrbnika, da mu preprijazno gleda v oko in mnogo enakega.

A jaz nisem videl vsega tega.

Bil sem pošten in nisem si upal povzdigniti očesa k njej, ki je stala tako visoko nad mano.

In vendar je bila resnica.

Tri leta pozneje je bila Rafaela moja, kakor je sama hotela.

Kopal sem se v njenej ljubezni in srečen bil v njenem naročju.

Da tedaj nisem mislil na dom, na očeta in brata, se menda samo ob sebi ume. Živel sem edino le njej in kdo misli takrat na dom, na sorodnike; vse se pozabi, vse!

(Dalje prihodnjič.)

Kedaj so politiki v Ogerski iz kake zadeve, kakeršna je ta o kameralnih spisih, napravili toliko hrupa? Kedaj se je v Ogerski ob podobnem povodu narod zapeljal s tem, da so se zemljiške knjige zdaj prepeljale v Pešto in da bode kmet, če bode hotel dokazati svojo posestno pravico do zemljišča, moral iti v Pešto? Ta smešna govorica čuje se lahko v bližnji zagrebški okolici, dokaz, da je od glavnega mesta se tja zatrositi morala. In kedaj so novine v Ogerski vsakega vladnega pristaša, naj si bode kdor hoče, osebno sumničile, napadale ga na njegovi časti, v njegovih privatnih zadevah in zvezah ter ga tirale pred javnost, njegovo delovanje poniževale, označevale delovanje njegovega stanu kot sleparijo in samo kruhoborstvo? Ne, to se ne zgodi v ogerskem novinarstvu, katero je glasilo kake parlamentarne stranke. To se godi samo pri onem delu ogerskega novinarstva, katero se po pravici imenuje revolver-novinarstvo in čegar načelo je: Z revolverjem v roki se pride lahko po vsej deželi.

In primerjajmo vendar naše opozicijske liste z onimi v Ogerski. Komaj preide kak dan, da bi se pristaši vlade, poslanci in uredniki, meščani in obrtniki ne napadali zaradi njihovega vladi prijaznega mišljenja ali bi se malo duhovito ne osmeševali. Zakaj? Pač zato, da bi se terorizovali, da bi se zaradi zločina, katero so zakrivali samo s svojim mišljenjem, kaznovali, na drugi strani pa, da bi se drugim odvzelo veselje, storiti kaj takega. Ista opozicija, katera se kaže zavetnico svobodi, zaščitnico liberalnemu mišljenju in vlado brezozirno napada s tem, da vsako svobodno gibanje zatira, ista opozicija daje vladivsak dan najboljši in najkrepkejši vzgled, kako se mora prav za prav ravnati z nasprotnim mišljenjem.

In kdor ima le iskrico pravičnega čuta v sebi, priznati mora, da svobodno besedo, ono malo mero tiskovne svobode, katera nam je še dovoljena, zlorabi samo opozicionelno časopistvo. Gospodje naj se ob tem izreku začudijo kolikor hočejo, oni nam ne bodo iz tukajšnjih vladnih listov mogli navesti take uvodne članke, kateri bi se bavili z osebo opozicijskega poslanca; mi pa jim jih moremo na kopice navesti, in sicer taci, v katerih se prav za prav o nič drugem ne govori, nego da ta ali oni pristaš vlade ni vreden, da ga solnce obseva. Kdor pa misli, da se vladni listi zaradi tega zdržujejo, ker gospodje od opozicije nimajo ranljivih stranij, moti se močno. Tega pač dotični gospodje sami ne verujejo.

To so zoperne razmere, katere vzbujajo v inozemstvu osramočevalno mnenje, da v Hrvatski ne gre za politična vprašanja; v Hrvatski da je le jedno vprašanje na dnevnem redu in to je kruhovno in uradniško vprašanje. In zdaj naj se sodi: smo li patrijotično postopali, ko smo kazali na te žalostne razmere in njih posledice; sodi naj se,

če se bode naša opozicija pred sodnim stolom zgodovine oprostila hudega greha, da je zakrivila te razmere.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Iz Kromeriža se poroča: Ruskega cara Aleksandra spremljala bode carevna Marija Feodorovna, njegova najstarejša sinova, prestolonaslednik Nikolaj in veliki knez Jurij ter njegov najstarejši brat, veliki knez Vladimir s svojo soprogo veliko kneginjo Marijo Pavlovno. — Naddvornik knez Hohenlohe je prišel uže sim. Ministerski predsednik grof Taaffe pričakuje se v nedeljo, dne 23. t. m. V torek dne 25ega t. m. vršila se bode vojaška parada.

Iz Zagreba se poroča, da se podado predsednik hrvatskega sabora, Hrvat, in podpredsednik Vaso Gjurgjević in dr. Spevec dné 12. septembra v Požego, da se poklonijo Nj. Veličanstvu cesarju ter izrečejo v imenu hrvatskega sabora udanost. Tudi vsi katoliški in grško-orientalski škofje pridejo v Požego.

Tuje dežele.

Črnogorski knez Nikolaj potoval bode vendar le v Bolgarijo. Pot ga bode peljala skozi Carigrad in Plovdiv v Sredec. Namen temu potovanju bode, utrditi prijazne razmere med Črno Goro, Turčijo in Bolgarijo.

V Rumeliji niso razmere med prebivalstvom in uradi posebno vesele. Iz Plovdiva se poroča, da se je pred kratkim prebivalstvo v predmestju Maras uprlo vladnim davkarskim uradnikom, da se je ta upor naglo razširil in še le žandarmeriji se je posrečilo, napraviti zopet mir. Deset oseb je bilo pri tepeži ranjenih; več oseb so zaprli.

Iz Skadra se poroča: V slednjem času se je v severni Albaniji ustanovila liga, katera hoče vsem vladnim novotarijam stopiti z orožjem nasproti. Razposlala je uže poslance v Miridijo, da povabijo tamošnje prebivalstvo, naj se jej pridruži. Miriditi se do zdaj še niso izrekli v tej zadevi; sicer pa navzlic guvernerjevim prepovedim hodijo večkrat ropat v doline. Tako so pred kratkim napali komaj jedno uro od Skadra ležečo vas ter odgnali živino; ker jih je prebivalstvo podilo, spopadli so se s prebivalci; pala sta dva Miridita in osem pregnjalcev. Mustafa Assym paša je sicer odposlal 150 vojakov za njimi, a ta vojaška moč ni mogla nič opraviti.

Zdanje postopanje med švicarskimi delavci v obrambo proti sumničenju, da so v zvezi z anarhisti, je sicer počasno, a vstrajno. V mnogih delavskih shodih sklenile so se uže resolucije, da švicarski delavci odločno ugovarjajo proti temu, da bi bili v kaki zvezi z anarhisti ter da ni ni-

kajoč, potegnili nekaj korakov daleč na mesto, kjer je umrla.“

Nesrečnik zopet povese glavo. Potem se nenkrat vzravna; zdelo se je, da hoče nekaj povedati; pa kmalu na to se zopet uđa svoji mrtvosti.

„Jean Renaud“, prične instrukcijski sodnik iz nova, „ob kateri uri ste v Civry prišli?“ — „Danes zjutraj ob šestih,“ odgovori. „To je vendar enkrat odgovor, in sicer pravi. Pa iz Frémicourta v Civry je samo ura hoda. Kje ste torej prebili ostali delnoči?“

Novo molčanje od Jean Renaudove strani.

„Se vé da, tega zopet ne morete povedati, Jean Renaud! Ob eni uri po polnoči, menda dva uri po činu, bili ste v Saint-Irnu. Tega ne morete tajiti, kajti videli so vas, izpoznali so vas.“ Izjava ta je Renauda uničila.

Instrukcijski sodnik nadaljuje: „Zlezli ste v gostilno gospoda Bertauxa. . .“

Jean Renaud prične dihteti.

„Bodi-si, da ste vzeli ključ iz zepa umorjenčevega, ali bodi-si, da je le-ta bil vtakuen v vratih. Vi ste prišli v sobo umorjenčeve. Porabili ste tri žveplenke, da ste užgali luč, te smo našli na tleh

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Jean Renaud zarohni in njega oči se zablisnejo. „O!“ zavpije razkačen. „Jaz morilec! Jaz ropar!“

Ta energični protest je naredil celó na sodniške uradnike vtis. Instrukcijski sodnik vidno gane nadaljuje: „Saj vam ne branimo, da se zagovarjate, če vam delamo krivico. Povejte, kaj ste naredili, ostaveljšč mlin.“ — „Ne morem! ne morem!“ zakriči svoje sklenene roke konvulsično tiščeč pred svojo glavo. — „Zmerom stara pesen!“ nadaljuje instrukcijski sodnik jezno. „Čemo videti, ali ostanete pri svojem obžalovanja vrednem sistemu do konca. Jaz ne morem reči, ali je bila žrtva oropana: to vé Bog in vi. Pa . . . Jean Renaud, pokažite nam podplat svojih čevljev.“

Renaud uboga, vzdignivši desno nogo.

„Vidite, gospôda moja,“ reče sodnik, „širok podplat, okovan s železnimi žebli. Nu tedaj, Jean Renaud, vi ste žrtvo prijeli in jo, ritenski kora-

kakor z njimi istega mnenja, kako naj se reši socijalno vprašanje.

Poročilo o sklepu angleško-kitajske pogodbe našlo je malo vere v političnih petrograjskih krogih, ker bi taka proti Rusiji naperjena pogodba ob času, ko je pretila uneti se angleško-ruska vojska bila imela nekak dober pomen, danes pa bi mogla le srečen izid pogajanj ter v Rusiji kakor v Angliji toplo zaželen mir preprečiti.

Iz Napolja se poroča v „Gazetta Piemontese“, da se bode navzlic oficijelnemu preklicu vender le sestavila afrikanska ekspedicija. Orožarna v Napolji in privatne tovarne izdelujejo za čete obilo priprav, katere se bodo dne 15. septembra izročile. Naročilo se bode v kratkem tudi 30 000 lahkih, pletenih jopičev za ekspedicijske vojake.

Dopisi.

Iz Vipave, dne 19. avgusta. (Izvirni dopis.) Tukajšnja podružnica domoljubnega deželnega pomočnega društva „rudečega križa“ za Kranjsko je kakor doslej tudi letos slavnost v rojstveni dan Nj. Veličanstva našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Najvišjemu spominu dostojno obhajala.

Cerkvene svečanosti, katero je s zahvalno pesmijo sklenil v. č. g. dekan Matija Erjavec z duhovno asistenco, vdeležila sta se c. kr. urada, c. kr. žandarmerija, občinsko predstojništvo, učiteljstvo, razna društva, kakor: požarna bramba, društvi „Čitalnica“ in „Edinost“, podružnica „rudečega križa“ in mnogo družega odličnega občinstva in sploh vernega ljudstva.

Podružstvo „rudečega križa“ pripravljalo je v graščini „Podskali“, v najlepšem razvedrilnem kinču vipavskega trga, s podobo cesarjevo in obilnimi krasnimi zastavami in venci olepšan prostor za večerno zabavo istega dne; žal, da se zaradi slabega vremena ni mogla vršiti razsvetljava „Podskale“ z mnogobrojnimi lampijoni, petrolejnimi bakljami in bengaličnim ognjem. Večerna ura je kljub neugodnemu vremenu zbrala lepo število društvenikov, kakor tudi drugih vabljenih gostov v graščinski gostilni k banketu, kjer se je glasila prva napitnica z navdušenimi „živio-klici“ Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju in vsej presvitli cesarski hiši. Vladovalo je veselje, zunaj pa so pokali topiči. — Podružstvo „rudečega križa“ s svojim nevtrudljivim odborom vé dostojno urediti svečanosti, ki imajo namen, služiti — domoljubju.

Razne vesti.

— (Samomor mlade deklice.) Iz Toplic na Českem poroča se z dne 19. t. m. o sledečem dogodku: Včeraj pretresla je vse tukajšnje prebivalstvo vest, da se je usmrtila še mlada, komaj osemnajstletna deklica, ki je zaradi svoje izvanredno krasote vzbujala občno

— evo jih. Jean Renaud, kaj li ste tam iskali? — „Nič ne vedó,“ misli volčji ubijalec sam pri sebi, in zdelo se je, kakor da pričanja prosteje dihati. — „Nu, Jean Renaud?“ nadaljuje instrukcijski sodnik. „Odgovorite: stojte pred sodiščem, pokažite malo poguma.“ — „O poguma mi ne manjka!“ reče. — „Tedaj nam povejte, čemu li ste drli v sobo umorjenčev?“

Zatoženec molči. Instrukcijski sodnik izgubi sedaj potrpenje ter zakriči: „Ste li bili v Saint-Irunu danes po noči ob eni, da ali ne?“ — „Bil sem tam.“ — „In vi se branite povedati, zakaj?“ — „Moj Bog, milostni gospod,“ reče Jean Renaud žalostno, „če ne odgovarjam, godi se to, kakor vam uže povedal, ker ne morem.“

Uradnik se ujezi; uje se v ustnice ter vstavši zamrmra: „To je najtrdovratniši malopridnik, ki sem ga kedaj videl!“ Zajedno dé osorno: „Pokažite nam svoje srajčne rokave.“

Jean Renaud stegne obe roki.

Zdaj so lahko vsi videli na desnem rokavu več krvnih marog.

V istini, uže dovolj je bilo dokazov proti ubogemu volčjemu ubijalcu, da ni bilo treba tega

pozornost. Njen oče, Avgust Frohnsdorf, je župan v Hösteru v Westfalemu in je s svojo družino tukajšnje kopelj obiskal. Deklica bila je navadno zelo vesela in se je rada udeleževala raznih veselje in zabav. Včeraj zjutraj rekla je svojim starišem, da hoče iti se sprehajati in ker nihče drugi z njo ni maral, šla je sama. Ko je bilo treba opoludne h kosilu, deklice ni bilo domov. Čakali so jo in čakali, a zaman. Šli so jo tedaj iskat in po večurnem iskanji pokazal se je nesrečnim starišem strašen prizor. V znožji grada poleg neke razdrte opekarnice viselo je truplo mlade, lepe deklice mrtvo na drevesu. Vsi poskusi oživeti jo, bili so brezuspešni. Kaj je bil vzrok obupnemu dejanju, se ne vé, a trdi se v obče, da je nesrečna ljubezen kriva samomora.

— (Postrežljivost ni vselej dobra) Pred kratkim peljala sta se po železnici v jednom in istem vozu nek višji častnik, pa nek Francoz, in sicer od Duxa proti Pragi. Ker je bila soparica velika, prosi častnik svojega sopotovalca oproščenja in si sleče vojaško suknjo, sezuje škornje ter odloži meč, potem pa dene popotno čepico na glavo ter si obuče šlape. Ko pride vlak do neke postaje, izstopi častnik za nekoliko časa tako, kakor je bil. Kar pozvoni tretjič za odhod. Ker je bila tema, zgreši častnik v naglici prejšnji voz in se vsede v družega. Ko se začno vozovi uže naprej premikati in Francoz vidi, da častnika več nazaj ni, misli si je, da je ta zamudil in da mu brez dvojbe uslugo napravi, ako njegove stvari iz voza pomeče, da mu ne bo potreba golorokemu in brez škornjev čakati prihodnjega vlaka. Ko izvrši ta svoj sklep, pelje se postrežljivi Francoz sam seboj zadovoljen naprej, prepričan, da mu bo zaostali častnik iz srca hvaležen za ta njegov čin; a kako iznenadenje ga je čakalo! Pri prvi postaji poišče si častnik svoj prejšnji voz in ko mu nesrečni Francoz razloži, kaj da je storil, oni ni bil malo razsrjen. Vender ko dojdeta v Prago in je čez kratko uro častnikova suknja z drugimi stvarmi vred za njim prišla, potolžil se je ta popolnoma in je s Francozom potem še kozarec dobrega vina skupaj pil v hvaležnost za njegovo dobro voljo.

— (Pred smrtjo.) V Saint-Omeru obglavili so 14. t. m. roparja in morilca Louisa Paina, ki je bil dan po svoji poroki z neko šestnajstletno deklico umoril vse ude neke rodbine. Ko se mu je povedalo, da se je njegova prošnja za pomiloščenje zavrgla, poprosil je še, da se dovoli njegovi soprogi priti k njemu v ječo, preden umrje. To prošnjo so mu uslišali in ženi njegovo željo naznanili. Vsa potrta stopi mlada nesrečna žena čez prag ječe in s solznimi očmi in tresočim glasom naznani k smrti obsojenemu, da se čuti mater. Ta novica napravila je čuden vtis na hudodelca. Vrgel se je na kolena in kričal je glasno: „Sedaj hočem živeti, sedaj moram živeti!“ — Jedno uro pozneje vršilo se je obglavljenje. Skoro ob tistem času porodila je soproga zločinčeva dečka, ki pa je v prihodnji noči uže umrl.

novega, ki sam na sebi ne bi nič pomenjal, ker lahko ima kdo par krvnih marog na svojih oblačilih, ne da bi zato moral biti zločinec. Pa pravica ne spregleda ničesar, ona se služi najmanjših podrobnostij.

„Ta kri je očividno umorjenčeva“, reče instrukcijski sodnik. — „Nedvomno“, potrdi generalni prokurator. Drugi so bili ene in iste misli.

Instrukcijski sodnik stegne roko proti sobi, v kateri je bil mrtvec ter reče stražmojstru: „Odprite ta vrata.“ Potem se obrne k Jean Renaudu: „Stopite tu notri“, reče mu.

Volčji ubijalec vstopi. Uradniki mu slede. Na znamenje potegne stražmojster suknjo, katero je umorjenca pokrivalo, ž njega. Jean Renaud pogleda v umorjenčev obraz, kateri je lampica preživo obsvitljevala.

Ne da bi se stresnol, kakor so mislili, stopi Jean Renaud k mizi ter opazuje nekaj časa mlado, lepo obličje mrtvečeve, globoko žalosten. Solze mu stopijo v oči. „Ti mrlič, katerega ne poznam“, reče Jean Renaud sam sebi, „si-li z mano zadovoljen? Kolikor je bilo v moji moči, izpolnil sem

— (Velika tatvina.) Kakor poročajo laški časopisi, izvršili so nepoznati lopovi v Turinu v oddotnem muzeji za orožje veliko tatvino. Vlomili so skozi okno, potem se polastili omare, v kateri je bilo kovanega denarja v vrednosti dveh milijonov lir. Razen tega izmaknili so dve dragoceni kroni iz težkega zlata, koji je bil kralj Emanuel v dar prejel.

Domače stvari.

— (Osebnosti.) Nj. Veličanstvo cesar izvolilo je okrajnega glavarja v Postojini, gosp. Antona Globočnika, imenovati vladnim svetovalecem pri deželni vladi v Ljubljani in okrajnemu glavarju gosp. Josipu Eklu v Rudolfovem podeliti naslov in značaj vladnega svetovalca.

— (Prekrasno in zelo umetno izdelano diploma častnega meščanstva) izročila je včeraj gospodu dež. predsedniku deputacija metliškega mesta, sestojeca iz župana g. Antona Zalokarja, občinskega svetovalca g. Josipa Prosenika in mestnega tajnika g. Leopolda Gangla. Pri tej priložnosti izrekla se je g. deželnemu predsedniku tudi najtoplejša zahvala za njegove zasluge za mesto Metliko in posebno za preložitve državne ceste čez Gorjance.

— (Dopolnilne volitve.) Prihodnji teden vršile se bodo dopolnilne volitve za deželni zbor, in sicer volijo kmetske občine v kočevskem okraji v torek 25. avgusta, a mesto Idrija voli v sredo 26. avgusta. Tukaj kandiduje g. Feliks Stegnar, za kočevski okraj pa se je baje oglasilo več kandidatov. Kolikor smemo sklepati iz poročil, ki nam v tej zadevi dohajajo, je ondi izvolitev gosp. deželne sodnije svetnika Jakoba Hrena zagotovljena. To je tudi čisto umevno, ako se pomisli, da so g. svetnika isti volilci pred kratkim v državni zbor volili.

— (Vojaštvo.) Jeden batalijon avstrijskega pešpolka cesar Aleksander III. št. 61, kateri je nameščen v Trstu, peljal se je včeraj v Kromeriz, da bode pri sestanku častna straža svojemu vrhovnemu imenolastniku, ruskemu caru.

— (Turisti v Ljubljani.) Predvčeranjim prišlo je čez Gorenjsko v Ljubljano več članov avstrijskega planinskega društva ter so si ogledali znamenitosti v Ljubljani in v okolici. Osebito se jim je dopadal Tivoli in krasen razgled z Grada. Včeraj odpeljali so se v postojinsko jamo, potem pa odidejo dalje v Trst.

— (Zabavni vlak) pojde dne 29. t. m. iz Ljubljane na Dunaj. Tour- in retourlistki veljavni so štirinajst dni. Cene so zelo znižane, in sicer velja vožnja tja in nazaj v II. razredu 18 gld., v III. razredu 12 gld. Na Dunaj pride vlak dne 30. avgusta ob 5. uri 20 minut.

— (Iz Velikih Lašč) se poroča, da se je dne 21. t. m. odprla telegrafska postaja.

— (Iz Slapa v vipavski dolini) piše se v „Nov.“: Kakor prošlo leto, tako prikazala se je tudi letos v naši dolini pogubonosna glivica „Peronospora

tvojo zadnjo voljo ter varoval skrivnost.“ Rokav svoje blouse potegne si preko oči ter slišali so ga mrmrajočega: „Ubogi mladi mož!“ Potem v mislih dostavi: „Uboga Lucila!“

Če je instrukcijski sodnik računal na to, da bi pogled na mrliča Jeana Renauda stresnil, potem se je jako motil. Nasprotno, pogled na umorjenca dal mu je novo energijo in čutil se je močnejšega.

„Jean Renaud, ali se še zmerom obotavljate odgovoriti?“ povpraša uradnik. — „Dà, milostivi gospod“, odgovori le-ta odločno.

Sodnik udari z ного ob tla ter zakriči: „Žandarji, peljite tega človeka zopet v ječo!“

Tjakaj mu prineso večerjo. Bil je lačen in žejen.

Ob deseti uri mu velé stopiti na voz, ki ga je imel odvesti v Saint-Irun. Žandar se vsede poleg njega, oba druga ga eskortujeta. Ostali del noči prebije v žandarski kasarni; a drugi dan ga odpeljejo v Vesoul, kamor dojde o poludne. Tam ga ženejo v mestno ječo ter ga zapro v celico.

(Dalje prihodnjic.)

viticola" in to za skoro celi mesec zgodnejši, kakor v prošlem letu. Celi oddelki vinogradov so uže čisto ru-javega, večinoma pa uže tudi odpadlega listja, dasi ni še grozdje, kaj pa še le les čisto nič dozorel. Groza obhaja človeka videti trte polne še zelenega grozdja, pa brez vsega zdravega lista. Tako je ob letošnjo letino in ob ono bodočega leta. Neka druga glivica nam pa listje krmske pese zelo enako vničuje, tako da izgleda, kakor od slane oparjena.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega predstojništva v občini Vinica v črnomeljškem okraji bili so izvoljeni, in sicer županom Peter Malič iz Vinice, občinskim svetovalcem pa Peter Balkovec iz Preloke, Josip Cugelj iz Zilja, Josip Malič iz Vinice, Peter Jesih iz Belčevra, J. Franković iz Nove Lipe, Miha Prokšelj iz Učakovcev, Peter Šutej iz Suhorja in Mate Stefanič iz Podklanca.

— (Duhovenske spremembe v lavan-tinski škofiji.) Župnika sta postala g. Ivan Go-vedić v Šoštanj in Henrik Venk v Pilštanj.

— (Smrtna obsodba.) Pred porotno sodnijo v Trstu bil je včeraj samski Andrej Žega iz Koprive (okraj sežanski) obsojen v smrt, ker je umoril dne 8. marcija t. l. svojo ljubico, deklo Josipino Krt, na poti med Trstom in Hruševico. Krt je sicer tajil zločin, a priče so mu dokazale krivdo. Truplo umorjene našli so še le tri dni po dovršenem umoru zakopano na polji pri Hruševici.

— (Družba sv. Cirila in Metoda) pričela je svoje delovanje. Iz družbenih pravil podamo naslednje: Družbe ime in sedež: Družba sv. Cirila in Metoda ustanavlja se za Kranjsko, Štajersko, Ko-roško in Primorsko (Goriško, Trst in Istro). Vodstvo in sedež jej je v Ljubljani. — Družbe namen: Družbe namen je, vsestranski podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. V ta namen družba za slovenske otroke napravljaja in vzdržuje šole in otroške vrtove ali pomaga napravljati in vzdrževati jih, na-stavlja učitelje, dovoljuje podpore in nagrade, izdaja primerne spise in knjige. Dobava denarnih pomočkov. Družbeni denarni pomočki so: a) Doneski družbenikov, b) darila in volila, c) z oblastvenim privoljenjem na-rejeni nabori, d) prihodki od napravljenih besed, za-bavnih besed, zabavnih shodov, dramatičnih in drugih dopuščenih iger, beril in razlag. — Družbeniki: Druž-beniki so: a) Pokrovitelji, ki plačajo jedenkrat za vselej 10 gld., b) letniki, ki plačujejo po 10 kr. na leto in d) častni udje, katere po nasvetu družbenega vodstva izvoli velika skupščina zaradi njihovih zaslug za družbene namene. Družbenik sme biti vsakdo, moški, ženska ali pravna oseba, ki se oglasi, da če izpolnje-vati družbene dolžnosti. Družbeno vodstvo jemlje te oglase na znanje in sme sprejem odreči, ne da bi mu bilo treba povedati zakaj. Družba je ustanovljena, ka-kor ji je najmanj 20 pod a), b) in c) omenjenih družbenikov pristopilo. Dokler se pravilno družbeno vodstvo ne izvoli, oskrbuje ustanovni odbor vsa druž-bena opravila.

Častiti volilci

mesta idrijskega in kmetskih občin ko-čevskega, ribniškega in velikolaškega sodnijskega okraja!

Na mesto prerano umrlih poslancev gospodov Karola Rudeža in Josipa viteza Schneida treba bode izbrati nova deželna poslanca. Razpisani ste dopolnilni volitvi, in častiti volilci mesta Idrija izbrati si bodo imeli

26. dan meseca avgusta t. l.

naslednika svojemu prejšnjemu vrlemu zastopniku vitezu Schneidu.

Velika večina volilcev idrijskih naznanila je podpisnemu odboru, da si za svojega zastopnika želi gospoda Feliksa Stegnarja, c. kr. učitelja v Ljubljani.

Ker je gospod Feliks Stegnar vsikdar bil zvest našemu gáslu: „Vse za vero, dom, cesarja“, zato ga tudi podpisani odbor vsem častitim volilcem toplo priporoča, nadejaje se, da bo 26. avgusta soglasno izvoljen za deželnega poslanca gospod

Feliks Stegnar.

V kočevskem, ribniškem in veliko-laškem okraji se še le vrše volitve novih volilnih mož, zato od-bor ni mogel zanesljivo zvedeti, za katerega kan-didata je večina volilcev. Vsled tega mu ni mo-goče, priporočati kandidata, pač pa si šteje v dolžnost, volilnim možem toplo priporočati, da naj se

25. avgusta

v pravem času snidejo v kočevskem mestu in se pred volitvijo med seboj dogovoré, komu bodo dali svoje glasove, potem pa od večine izbranega volijo soglasno in se ne izpostavijo nevarnosti, da bi pri cepljenji narodnih glasov zmagal nasprotnik.

V Ljubljani 22. avgusta 1885.

Centralni volilni odbor.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 22. avgusta. Oficijelni program shodu avstrijskega in ruskega vladarja je naslednji: Car in carevna, carjevič, vélika kneza Jurij in Vladi-mir ter vélika kneginja Marija Pavlovna pridejo dne 25. t. m. v Szczakovo, kjer jih sprejme za-povedujoči general ter gališki namestnik. Avstrij-ski cesar in cesarjevič peljeta se ruskim gostom nasproti do Hulina. Avstrijska cesarica pozdravi jih na kolodvoru v Kromerizi, kjer jih čakajo tudi civilna in vojaška oblastva ter častna straža. V stolici vrši se predstavljanje dostojanstvenikov; po dinerji (obedu) kratka gledališka predstava, potem čaj. Dne 26. t. m. se priredi lov ter de-jeuner; pred odhodom gostov diner (obed). V spremstvu ruskega cara bodo: Giers, Voroncov, Lamsdorf, Budberg, Kaulbars. Caru so oddeljeni generala Ramberg in Lobkovitz ter polkovnik Weigelsberg; carevni pa princ Rudolf Liechten-stein.

Petrograd, 22. avgusta. „Herold“ poroča, da je ruska vlada sklenila, ne dalje zahtevati utelovljenja soteske Zulfikar. — „Herold“ demen-tuje, da se je Koreja postavila pod rusko oblast.

Kromeriz, 21. avgusta. Naddvornik knez Hohenlohe, namestnik grof Schönborn in častni kavalir ruske cesarice knez Rudolf Liechtenstein pripeljala sta se danes sim. Priprave za sprejem v nadškofijski palači so skoro uže dovršene.

Pariz, 21. avgusta. V Marseillu je včeraj 65 oseb umrlo za kolero, v Toulonu 1.

London, 21. avgusta. Salisbury pogovarjal se je delj časa z ruskim poslanikom.

London, 21. avgusta. Kassala se je dne 30. julija udala vsled glada.

Telegrafčno borzno poročilo

z dne 22. avgusta.

Jednotni drz. dolg v bankovcih	82.85
„ „ „ „ srebro	83.50
Zlata renta	109.—
5% avstr. renta	99.85
Delnice narodne banke	870.—
Kreditne delnice	286.75
London 10 lir sterling	124.70
20 frankovec	9.90
Cekini c. kr.	5.91
100 drz. mark	61.20

Tuji.

Dne 20. avgusta.

Pri **Malič**: Hermann, trgovec, s soprogo; Ficht, Linhart, trgovci; Witt, zasebnica, z Dunaja. — Müller, trgovec, iz Remscheid. — Behofschitz, potov., iz Linca. — To-dorovich, c. kr. okr. glavar, iz Knina. — Milonek, zaseb-nica, iz Celovca. — Urbančič, soproga graščaka, iz Pol-hovega Grada.

Pri **Slonu**: Hofstätter, mest. blagaj. priglédnik, z Dunaja. — Schentz, c. kr. namest. svétnik, iz Prage. — Kune-walder, urednik, iz Grada. — Grošel, c. kr. pomor. učitelj, iz Pulja. — Smedkar, obč. predstojnik, in Gangl, mest. blagajnik, iz Metlike.

Pri **Južnem kolodvoru**: Redenšek s soprogo iz Sevnice. Pri **Avstr. carji**: Alijančič iz Trsta. — Lipovec, posestnik, iz Javornika.

Umrli so:

Dne 20. avgusta. Marija Szukitz, hči topn. podčast-nika, 22 dnij, Krakovski nasip št. 16, črevesni katár. — Marija Skofic, zasebnica, 38 l., vodenica.

Dne 21. avgusta. Ana Gerlovič, sirota, 14 l., Po-ljanska cesta št. 30, plućna tuberkuloza. — Helena Kalan, mestna uboga, 73 l., Karlovska cesta št. 7, prsna vodenica. — Ludmila Eisert, bukvovez. soproga, 43 l., Schellenbur-gove ulice št. 6, materični rak.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
21. avg.	7. zjutraj	732.15	11.0	zpd. sl.	megla	4.40
	2. pop.	730.90	18.1	vzh. sl.	d. js.	dež
	9. zvečer	730.75	15.4	jzpd. sl.	dež	

Kisla voda, kopelišče Radvanj

s svojo jako obilo „natro-lithion-kislino“. Garodovi poskusi so dokazali, da je ogljeno-kislí „Lithion“ pri protinskdi bolečinah najboljša in najgotovše zdravilo. 52—20 (81)

Vsled obilega ogljenokis-lika, natrona in lithiona je rad-vanjska kislá voda kot specifikum pri: protinu, kamnji v želci, mehurji in ledvicah, zlati žili, brambo-rici, brahoru, zlatenici, zelodeč-nih boleznih in pri katáru v občo. Kopelji, stanovanja in restavracija po cení.

Radvanjska kislá voda je najboljša namizna voda. Popis in tarifi zastoj in franko v Radvanji.

Pri Radgoni via Spiefeld. Polasna dajé upravljelstvo vréla v Radvanji.

Umetne

zobe in zobovja

vdevlje po najnovešem **amerikanskem** načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje **plombovanja** in vse **zobne operacije** (39) 40

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, 1. nadstropje.

Carsko, mareno in bock-pivo

iz pivovara bratov **Kosler** priporoča
v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva
trgovina piva v steklenicah
v Ljubljani. (118) 6

J. Anděl-a
novo izumljena

prekomorska štupa
pomori

stenice, bolhe, ščurke, molje, štrigalice, muhe, mravlje, stanoge, buljavke (tiče mleko), sploh vsa mrčesa, z neko skoro čeznatorno hitrostjo in gotovostjo takó, da od nahajajoče mrčesne zalege ne ostane nijedna sled.

Pristno in po cení se dobiva v

Andelevi lekarni
13, pri črnem psu, Hišna ulica 13.
(Dominikanska ulica 13, Retezove (vorižne) ulice 11)
v Pragi.

V Ljubljani prodaja to štupo gospod Albin Slitscher, trgovec; v **Feldkirchnu** (Koroška) gospod A. Zwerger, lekar; v **Doberli vasi** (Koroška) gosp. R. D. Taurer. (72) 10—8

Zaloga v deželi povsodi, kjer so dotični plakati izobešeni.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na

Anolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozziggasse 1,
najstarejša tvrdka te vrste.

Natanoneje izpovedbe in prospekti
zastoj. (32) 50—25